

Asia: VN/2166/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain väliaikaisesta muuttamisesta (opintosetelikokeilu)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain väliaikaisesta muuttamisesta (opintosetelikokeilu) ja lausuu kunnioittaen seuraavaa.

EK pitää hallituksen esitysluonnoksen tavoitetta edistää nuorten nopeampaa pääsyä korkeakoulutukseen kannatettavana, ja suhtautuu positiivisesti opintosetelikokeiluun.

Viimeisinä vuosina on tehty useita uudistuksia, joiden tavoitteena on ollut lisätä korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuutta nuorissa ikäluokissa. EK pitää jossain määrin ongelmallisena, että nopeassa tahdissa tehtyjen yksittäisten uudistusten vaikuttavuutta on haastavaa osoittaa. Uudistuksilla voi olla myös arvaamattomia yhteisvaikutuksia, jotka toimivat vastoin isoa tavoitetta koulutustason nostamisesta ja nuorten nopeammasta siirtymästä korkeakoulutukseen. Esimerkiksi tämä opintosetelikokeilu voi johtaa siihen, että nuori jättää vastaanottamatta paikan tutkintoon johtavassa koulutuksessa ja suorittaa sen sijaan opintoja avoimessa korkeakoulutuksessa opintosetelillä. Tällöin tutkintotavoitteiseen koulutukseen siirtyminen viivästyy. EK pitää tärkeänä, että kokeilua ja sen tuloksia arvioidaan kattavasti.

EK pitää tärkeänä, että sidosryhmiä osallistettaisiin lainsäädäntövalmisteluun mahdollisimman laajasti. Esitysluonnoksen perusteella valmistelussa on kuultu ennen lausuntokierrosta lähinnä korkeakouluja ja sinänsä teemaan liittyen tärkeästi opiskelijajärjestöjä. Kansalaisten koulutus- ja osaamistason nostaminen on kuitenkin kriittinen kysymys ennen kaikkea työelämälle, jonka osallistaminen valmisteluun on jäänyt käytännössä lausuntokierroksen varaan. Nyt esimerkiksi opiskelijoiden ohjaus kuvataan esityksessä suppeasti opintoihin hakeutumiseen liittyvänä ohjauksena, vaikka nuorten kokemaa epävarmuutta koulutusvalinnoista tulisi hälventää kertomalla

moninaisista uramahdollisuuksista. EK esittääkin, että kokeilussa mukana oleville opiskelijoille tarjottava ohjaus sisältäisi myös uraohjausta.

EK:n näkemyksen mukaan on ilmeinen riski, että kaikki eivät huomaa opintosetelikokeilun hakuvelvoitteen ja työttömyysturvalain mukaisen hakuvelvoitteen eroa. Siksi olisi perusteltua, että opintosetelikokeilun hakuvelvoite vastaisi työttömyysturvalain hakuvelvoitetta.

Heinonen Ulla
Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Vieltojärvi Mikko
Elinkeinoelämän keskusliitto EK